

HALSA KOMMUNE

HELSE - OG OMSORGSSEKTOREN

INNHold	Side
Innholdsfortegnelse	2
1.0 Innledning	3
1.1 Formål og prinsipper med beredskapsplanen	3
1.2 Lover og forskrifter som er med og regulerer beredskapsarbeidet	4
1.3 Kommunalt planverk innen beredskap	5
2.0 Beredskapsprinsipper	5
2.1 Kriseledelse innen helse- og omsorgssektoren	5
2.2 Varsling og etablering av beredskap	6
3.0 Aktuelle hendelser og tiltak	8
3.1 Ressursoversikt	10
3.2 Informasjon	10
3.3 Kompetanse, opplæring og øvelser	10
4.0 Rutiner for utarbeidelse av plan, godkjenning og revisjon	11
4.1 Normalisering og evaluering	11
4.2 Håndtering av avvik	12
5.0 Fordelingsliste «Beredskapsplan for helse og omsorg».	12

1.0 Innledning

Planen er en felles beredskapsplan for helse- og omsorgstjenesten i Halså kommune. Overordnet Nasjonal helse- og sosialberedskapsplan, fastsatt 31.01.07, er brukt som et sentralt rådgivende verktøy i planarbeidet.

Kommunale beredskapsplaner er nødvendig for å kunne handtere ulykker og hendelser rasjonelt og effektivt. Beredskapsplanen er ment å være til hjelp og støtte hvis en alvorlig ulykke/hendelse oppstår. Planen tar utgangspunkt i meget alvorlige situasjoner og hendelser, og den må tilpasses hver enkelt situasjon eller hendelse. Planen er en delplan av kommunens samla kriseplan.

Det er tidligere utarbeidet en «Helhetlig ROS-analyse» for kommunen. Beredskapsplanen tar utgangspunkt i hendelser beskrevet i denne, men må selvsagt kunne håndtere hendelser som ikke er omtalt i planen. Videre er det beskrevet hendelser som ikke var med i den opprinnelige helhetlige ROS-analysen, delvis som følge av at nevnte analyse er fra noen år tilbake. Hvis større og alvorlige kriser skjer, vil det alltid være den sentrale kriseledelsen som koordinerer tiltak og har hovedansvaret for at den enkelte innbygger i Halså kommune får den nødvendige helsehjelp de har rett på ut i fra situasjon.

Planen er lagret i elektronisk form i krisestøtteverktøyet DSB-CIM (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) sitt (Halså kommunes) dokumentarkiv. I tillegg ligger planen i kommunens sak-/arkivsystem som original, tilgjengelig ved revisjoner. I papirformat oppbevares en oppdatert versjon av alle beredskapsplaner i egen perm hos kriseledelsen, sykehjemmet og skolen.

Planen skal være tilgjengelig og godt kjent på alle arbeidssteder innen helse – og omsorgssektoren samt den kommunale kriseledelsen.

NAV/sosialsektoren har egen beredskapsplan for Halså.

1.1 Formål med og prinsipper for beredskapsplanen

Formålet med planen er å verne liv og helse og bidra til at alle som bor eller oppholder seg i kommunen får nødvendig helsehjelp også ved kriser og andre uønska hendelser.

Kommunen skal kunne opprettholde, og om nødvendig legge om og utvide drifta under slike forhold.

Kommunen skal sørge for samordning av denne beredskapsplanen med det øvrige beredskapsplanverket i kommunen og med andre aktører. Slik samordning skal sørge for at helsetjenestene får hjelp fra og samarbeider med andre fagenheter i og utenfor kommunen. Det vises også til gjeldende kommunal smittevernplan som er en viktig delplan for beredskapen innenfor helse og omsorg.

Ansvarsprinsippet: Den virksomhet som har ansvaret for en sektor, har også ansvaret for nødvendig skadeforebyggende tiltak, beredskapsforberedelser og iverksettelse ved en krisehendelse.

Likhetsprinsippet: Det skal være størst mulig likhet mellom organiseringen i fred, krise og krig. De som utfører samfunnsoppgaver i fred, har også de beste forutsetningene for å handtere oppgavene ved krise.

Nærhetsprinsippet: Kriser skal håndteres på lavest mulig nivå.

Samvirkeprinsippet: Stiller krav til at myndighet, virksomhet eller etat har et selvstendig ansvar å sikre best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering. (ref. St.meld nr. 29 2011 – 2012).

1.2 Lover og forskrifter som er med og regulerer beredskapsarbeidet.

Det mest sentrale lov- og forskriftsverket i helse- og sosialberedskapen er kort omtalt nedenfor:

- Lov om helsemessig- og sosial beredskap (lov 23 juni 2000 nr 56)= Helseberedskapsloven sist endret 19.06.2015.

Loven, som trådte i kraft 1. juli 2001, pålegger kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak og staten å utarbeide beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenestene eller sosiale tjenester de skal sørge for tilbud av eller er ansvarlige for. Beredskapsplanleggingen skal gjøre det mulig for virksomhetene å kunne fortsette og om nødvendig legge om og utvide driften under krig og ved kriser og katastrofer i fred.

Loven pålegger aktørene i helse- og sosialtjenesten å sørge for tilstrekkelig sikkerhet og forsyning av viktige legemidler, utstyr og materiell, sett i forhold til risiko og sårbarhetsanalyse og prinsippet om å sørge for forsvarlige helse- omsorg og sosialtjenester.

Plikten til å utarbeide beredskapsplan er også slått fast i lov om kommunale helse og omsorgstjenester og i spesialisthelsetjenesteloven. I lov fastslås samtidig plikten til å samordne egen beredskapsplan med andre samarbeidende aktører.

§ 5-2. Beredskapsarbeid

Kommunen plikter å utarbeide en beredskapsplan for sin helse- og omsorgstjeneste i samsvar med helseberedskapsloven. Planen skal samordnes med kommunens øvrige beredskapsplaner.

§ 5-3. Plikt til bistand ved ulykker og andre akutte situasjoner

Ved ulykker og andre akutte situasjoner som forårsaker ekstraordinær pågang av pasienter, kan kommunen pålegge personell som i kommunen utfører oppgaver etter loven her, å utføre nærmere tilvist arbeid.

Dersom forholdene tilsier det, skal kommunen yte bistand til andre kommuner ved ulykker og andre akutte situasjoner. Anmodning om bistand fremmes av den kommunen som har bistandsbehovet.

Den kommunen som mottar bistand etter andre ledd, skal yte kommunen som bidrar med hjelp, kompensasjon for utgifter som pådras, med mindre noe annet er avtalt.

- Smittevernloven (lov 5 august 1994 nr 55 om vern mot smittsomme sykdommer) Sist endret 18.12.2015
- Matloven (lov 19 desember 2003 nr 124 om matproduksjon og mattrygghet mv)
- Strålevernloven (lov 12 mai 2000 nr 36 om strålevern og bruk av stråling)

Loven skal forebygge skadelige virkninger av stråling på menneskers helse og bidra til vern av miljøet. Loven gjelder bl.a. planlegging og beredskap mot uhell, ulykker og andre hendelser.

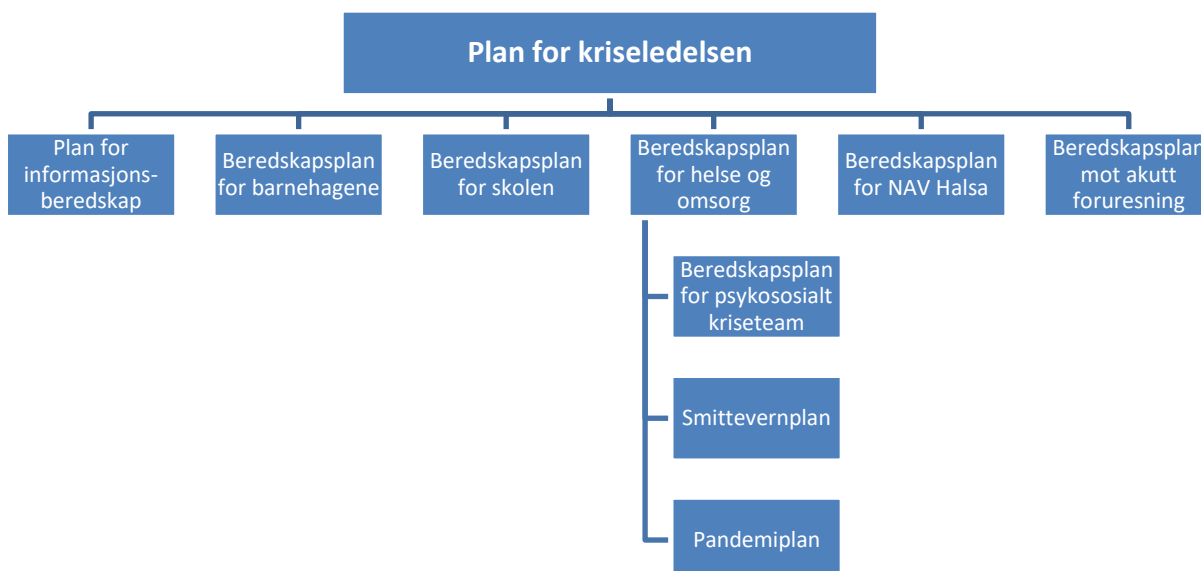
Forskriften skal bidra til å styrke og regulere samhandlingen og synliggjøre ansvarsfordelingen i de ulike delene av den akuttmedisinske kjeden. Forskriften regulerer også kravene til medisinsk nødmeldetjeneste (AMK- og legevaktsentralene), ambulansetjenesten og kommunal legevakt.

- *Lov om helsetjenesten i kommunene med forskrifter.*
- *Lov om sosiale tjenester med forskrifter*
- *Forskrift om krav til - og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften) 20.mars 2015 nr. 231.*
- *Forskrift om vannforsyning og drikkevann*
- *Forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus*
- *Forskrift om varsling av og tiltak ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse (IHR-forskriften).*

1.3 Kommunalt planverk innen beredskap

Planen er oppbygd etter samme lest som øvrige beredskapsplaner i kommunen. Nedenfor er vist skjematisk den hierarkiske oppbyggingen av beredskapsplaner i kommunen.

2.0 Beredskapsprinsipper

Prinsippa som er beskrevet i beredskapsplan for kriseledelsen i kommunen gjelder som følgende.

2.1 Kriseledelse innen helse- og omsorgssektoren

Fordelingen av ledelse og ansvar innenfor sektoren i en krisesituasjon skal være den samme som fordelingen av ansvar innenfor området i normalsituasjon.
En krise skal håndteres på lavest mulig effektive nivå.

Beredskapen skal fungere slik at innsatsen kan øke fra små, daglige ulykker via store ulykker til katastrofelignende situasjoner med full innsats av alle tilgjengelige ressurser. Kommunelegen har det medisinske faglige ansvaret i en beredskapssituasjon, herunder også medisinsk faglig informasjonsansvar.

I en krisesituasjon kan personell omdisponeres til andre oppgaver ved behov. Det er følgelig av stor viktighet å ha god oversikt over tilgjengelig personellressurser i beredskapsplanen. I tillegg til at alt tilgjengelig personell innenfor enheten disponeres i en krisesituasjon vil også barnevern, helsesøster og leger kunne omdisponeres etter behov.

Ledelsen innen pleie og omsorg:

Kommunen organiserer tjenestene etter to ledernivåmodell hvor virksomhetsledere/enhetslederne har totalt ansvar for fag, budsjett og personal.

I og med at helse og omsorg er en stor virksomhet organiseres tjenestene med fagledere.

- To fagledere: Fagleder for sykehjem.
Fagleder for hjemmetjenesten

Enhetsleder har totalansvar for fag, økonomi- og personal for virksomheten.

Underlagt enhetslederen er i tillegg:

- Helsesøstertjenesten
- Jordmortjenesten
- Psykisk helsearbeid
- Legetjenesten

Enhetsleder kan delegere oppgaver videre til fagledere og kjøkkensjef.

Enhetsleder har organisasjons- og resultatansvar i forhold til sin virksomhet, og rapporterer direkte til rådmann.

2.2 Varsling og etablering av beredskap.

Ledelsens oppgave vil avhenge av hva slags hendelse og hvilket omfang den aktuelle hendelsen har.

Kriseledelsen skal etableres i krisesituasjoner når hjelpebehovet er større enn normalt tilgjengelige ressurser dekker. Ansvar, roller og oppgaver på og mellom ulike nivåer i kommunen og forvaltninga ellers går fram av kommunens organisasjonskart, stillingsbeskrivelser og internkontrollsystemet i Kvalitetsloven.

Lederne på de ulike nivåer har samme oppgaver og ansvar i krisesituasjon som i normalsituasjon med mindre denne planen eller Plan for kriseledelsen sier noe annet. Kriseledelsens pålegg må prioriteres foran andre oppgaver.

Dersom kriseledelsen etableres, skal følgende eller deres avløsere ha felles ansvar for å sette kriseledelsen:

- Ordfører/varaordfører
- Rådmann
- Beredskapsansvarlig
- Enhetsledere for:
helse og omsorg
tekniske tjenester
støttefunksjoner
- Informasjonsansvarlig
- Kommunelege
- Politiet ved lensmann tiltrer så snart forholda ellers tillater det
- Loggfører

- Operatør til sentralbordet
- Datakyndig
- Meldingsmottaker/behandler

Aktuelle oppgaver vil være:

- Varsling – også av kommunens kriseledelse o.a. i tilfelle hendelsen er av slikt omfang og av slik karakter. Varslingslistene og rutinene for varsling må være slik at tilsatte som kalles inn raskt blir operative
- Varsling av psykososialt kriseteam hvis dette anses formålstjenlig
- Innkalling av fagledere og annet nøkkelpersonell
- Informasjon
- Omdisponering av personell og oppgaver
- Evt. evakuering
- Andre tiltak som initieres av annen myndighet, eks.vis Atomberedskap, pandemisk influensa m.v.

Innkalling av personell innen helse og omsorg foretas av enhetsleder, kommunelege eller deres stedfortredere.

Ved stort behov for personell kan enkelte oppgaver nedprioriteres i slik rekkefølge:

- Forebyggende oppgaver
- Aktivitetstilbud
- Hjemmehjelpstjenester
- Saksbehandling/kontorarbeid.
- Ordinær tilsynslegetjeneste
- Rutinekontroller ved skolehelsetjeneste, helsestasjonstjeneste o.l.

Varsling.

Det vises til kap. 1.4 og kap. 1.6 i «Plan for kriseledelsen i Halså kommune».

Varslingslister.

Varslingslister følger som vedlegg til planen og korresponderer med varslingslistene for plan for kriseledelsen. Disse benyttes ved varsling og innkalling av personell, for øvrig gjelder kommunens «plan for informasjonsberedskap» hvis hendelsen er av en slik art at en kan forvente pågang fra media og befolkning.

Loggføring

Dokumentasjon av situasjoner/hendelser skal kunne fremlegges, og det føres logg som registreres i kommunens saksbehandlingssystem eller i CIM.

3.0 Aktuelle hendelser med tiltak

Hendelser omtalt i «Helhetlig ROS-analyse for Halså kommune» og andre aktuelle hendelser som ikke er tatt med i tidligere ROS-analyse: (Egen ROS-analyse for helse- og omsorgsenheten utarbeides).

HENDELSE	ÅRSAKSFORHOLD	TILTAK	ANSVAR
Svikt/brudd eller forurensing av drikkevann	Kjemikalieutslipp, forurensing av grunn, teknisk svikt, sabotasje	Varsling av berørte abonnenter. Koking a vann, tilkjøring av rent vann. Ekstra prøvetaking	Enhet for Teknisk drift i samarbeid med Mattilsynet og i hht egen beredskapsplan
Brann på institusjon/omsorgsboliger	Svikt i el.anlegg, røyking, matlaging, påsatt, uhell, selvantennelse	Fungerende brannvarslingsanlegg, evt sprinkleranlegg ved nødvendig tilsyn og testing Brannøvelse (forebyggende tilsyn med anlegg). Iverksettelse av egne brannrutiner. Evakuering i hht plan for kriseledelsen	Den enkelte institusjon/ brannvernleder i samarbeid med brannvesen og øvrige enhetsledere
Svikt/brudd i el.-forsyning ut over 24 timer	Uvær, svikt i komponenter (trafoer e.l.) - ising, annen naturhendelse. Kommunen har oversendt til Svorka Energi AS prioriteringsliste.	Aggregat som dekker nødvendige funksjoner på institusjoner/legekontor Oppfølging av hjemmeboende med behov. Alternativ oppvarming. Evakuering	Enhetsledere
Alvorlig smittesituasjon	Utbrudd av sykdom, epidemier, pandemier, forurenset vann/mat	Hygienetiltak, isolering, vaksinerings, omorganisering av helsepersonell til oppfølging av smittesituasjonen og/eller vaksinerings. Det vises for øvrig til kommunens smittevernplan	Kommunelege Enhetsledere
Trussel/volds-situasjon ved institusjon	Personer i ubalanse eller rus som evt. kan være ute etter medikamenter	Iverksettning av interne rutiner ved de ulike enhetene	Enhetsledere
Stort fravær av ansatte/helsepersonell	Epidemier Ekstreme værforhold (framkommelighet)	Det daglige arbeidet vil kun omfatte primære helsetjenester. Annet arbeid innen helse/omsorg reduseres og personell omdisponeres etter	Overordnet kriseledelse i samarbeid med kommunelege og enhetsleder helse og omsorg.

		kriseledelsens vurdering. Kommunelege og enhetsleder har myndighet til å omdisponere helsepersonell. Samarbeid med legene i legevaktsamarbeidet for å sikre beredskap.	
Brudd i telekommunikasjon	Værforhold /lengre tids strømbrytning	Etablere radiosamband, bruk av satellitt-telefoner , budtjeneste	Kommunal kriseledelse Enhetsledere
Ulykke med farlig gods	Tankbilulykke, forurensende utslipp fra industrien e.a.	Begrensning av forurensning, varsling, evakuering, rensning/sanering	Brannvesenet, teknisk drift, enhetsledere/kriseledelsen
Radioaktiv forurensning/ -nedfall	Uhell ved atomkraftanlegg, utslipp fra transportmiddel, krigshandlinger, terrorhandling	Kommunens rolle vil være å informere egen befolkning om tiltak pålagt av fylkesmannen og Statens strålevern. Jod-tabletter til bl.a. befolkningen i Halså ligger på sentrallageret til Helsedirektoratet, ref. FM i Møre og Romsdal.	Kriseledelsen i samvirke med fylkesmannen helse/kommunelege. HRS i samarbeid med LRS har ansvar for redningsaksjon ved hendelser som involverer liv og helse.
Storulykke med flere omkomne/skadde	Trafikkulykke, uvær, flyulykke, ulykke i industrien, større brann /eksplosjon	God ambulanseberedskap, egnede hjelpeplasser innomhus i kommunen, sted for midlertidig behandling før uttransport til sykehus. Tilgang på helsepersonell	Kriseledelsen, kommunelege/ambulanse, enhet for helse og omsorg
Tap av institusjon som følge av brann-, røyk- eller vannskader	Brann eller røykutvikling i hele eller deler av bygningene med påfølgende begrensning av skade, slokking med bruk av vann.	Generelle brannverntiltak, eks.vis: Opplæring og øvelser. Brannvarslingsanlegg, røykerestriksjoner, brannvernopplæring av ansatte og beboere. Tilsyn og kontroll av installasjoner og el.anlegg. (Sykehjem og Liatun omsorgsboliger er slik konstruert at brann- eller vannskader ikke skal berøre hele bygget. Men at deler av bygget blir gjort ubeboelig over en periode kan være en mulighet.)	Enhet for helse og omsorg, brannvernleder. Enhet med ansvar for drift av kommunale bygninger (FDV). Brannvesenet i Halså.

3.1 Ressursoversikt

Tilgjengelig materiell er i første omgang det som den lokale lege og ambulanse har med ved utrykning.

Ved en større ulykke må utstyr og materiell fraktes til skadestedet fra sykehjemmet, legekantor og ambulanselager o.a.

Ved hendelser på avstengte områder, under vanskelige transportforhold og mange skadde må en involvere bistand fra redningshelikopter, Sivildforsvar via AMK eller politiet. Kommunen har avtale med Norske kvinners sanitetsforening om bistand.

Utstyr og materiell:

<u>Sted for lagring</u>	<u>Materiell</u>
<u>Legekantor:</u>	Hjertestarter, medisiner, bandasjemateriell
<u>Halsa sykehjem:</u>	Medisinlager, bandasjemateriell, sengetøy, O ² -kolber, kan ta inn folk som har behov for tilsyn/opphold i en krisesituasjon.
<u>Ambulanse:</u>	Bårer/pledd, hjertestarter, medikamenter, intravenøs væske, bandasjemateriell,
<u>Brannstasjon på Liabø:</u>	4 pasientbårer og bobleplast for å motvirke hypotermi. Hjertestarter/oksygen.
<u>Røde kors:</u>	Egen avtale med kommunen, stiller med personell og noe utstyr
<u>Sanitetsforeningene (NKS):</u>	Har avtale med kommunen, og i samarbeid med kriseledelsen bidrar NKS med mottak/forpleining, og kan bruke sykehjem og forsamlingshus rundt i kommunen til å ta i mot folk i en situasjon. Stiller med egne folk og noe utstyr til forpleining samt pledd o.l.

3.2 Informasjon

Det vises til «Beredskapsplan for kriseledelsen» og «Plan for informasjonsberedskap»

3.3 Kompetanse, opplæring og øvelser

Hver enhet har ansvar for å oppdatere eget personell, samt skolere nytilsatte i forhold til gjeldende beredskapsplaner. Beredskapsplanene skal være kjent for alle som har en rolle i arbeidet ved en evt. hendelse. Enhetslederne er ansvarlig for å informere ansatte på egen enhet.

Halsa kommune deltar i de øvelser som fylkesmannen (FM) gjennomfører så å si årlig.

Det skal gjennomføres årlige øvelser i kommunen. Øvelsesformer kan være:

- Varslingsøvelser (gjennomføres vanligvis av FM årlig).
- «Table top» /skrivebordsøvelser
- Rollespill
- Feltøvelse med markører
- Fullskalaøvelser (som styres fra sentralt hold).
- Brannøvelser – 2 ganger årlig

Kommunen har som mål å gjennomføre en øvelse pr. år der man tar utgangspunkt i en case og etablerer kriseledelse og gjennomgår hendelsen trinn for trinn med aktuelle deltakere/aktører.

Beredskapsansvarlig i samarbeid med rådmannen er ansvarlig for gjennomføring/iverksettelse av denne øvelsen.

4.0 Rutiner for utarbeidelse av plan, godkjenning og revisjon

Beredskapsplan for helse og omsorg skal utarbeides under ledelse av enhetsleder for enheten i samarbeid med kommuneoverlege, fagledere pleie/omsorg og beredskapskoordinator.

Representanter for aktuelle avdelinger skal delta i arbeidet.

Dette kan være politi, NAV, barnevern, brannvern, psykiatrisk helsetjenesten, ambulansetjenesten, aktuelle frivillige organisasjoner.

Planen godkjennes av kommunestyret, mens årlige endringer godkjennes av kriseledelsen.

Planen revideres hvert 4. år.

Planen skal oppgraderes ved endringer i organisasjonen eller forutsetninger.

Lister over personell oppdateres i jan. hvert år av beredskapsansvarlig i administrasjonen sammen med øvrige oversikt over personell og i samarbeid med enhetsledere.

4.1 Normalisering og evaluering

Det er viktig å markere når en krise eller en beredskapssituasjon er over og at arbeidet med den blir avslutta slik at de involverte kan tre inn i en normalsituasjon.

I denne fasen må det vurderes om det er behov for oppfølging av egne ansatte. Det samme vil gjelde ovenfor innbyggere, om eks.vis ytterligere psykososial støtte og evt. støtte fra spesialhelsetjenesten.

For at beredskapsarbeidet skal fungere best mulig er det viktig at håndtering av reelle hendelser, planverk, øvinger og ROS-analyse blir evaluert. Hendelser og øvelser evalueres etter de målsettinger som er satt. Evalueringa må, om nødvendig, ende i en tiltaksliste som medfører nødvendige endringer i kommunens planverk på området.

En slik tiltaksliste i kjølvannet av en evaluering vil være et sentralt element i en forbedringsprosess og kan føre til:

- Planlegging av nye øvelser
- Gjennomføring av nye og revidering av eksisterende ROS-analyser inne visse områder.
- Iverksette kompetansehevingstiltak
- Avdekke behovet for mer trening på krisehåndtering

4.2 Håndtering av avvik

Avvik i helsemessig- og omsorgsberedskap kan bli avdekket i forbindelse med ulykker eller alvorlige hendelser, øvelser, planarbeid, overvåking av daglig drift og gjennom tilsyn.

Kommunens prosedyrer for rapportering av avvik og retting av avvik skal følges.

5.0 Fordelingsliste «Beredskapsplan for helse og omsorg».

Tittel	Antall eksemplarer
Ordfører	1
Varaordfører	1
Rådmann	1
Beredskapsansvarlig	1
Enhetsleder helse og omsorg	1
Kommunelege/legesenter	2
I låst skap på beredskapsrommet	1
Informasjonsleder	1
Aktuelle medarbeidere på servicekontoret	3
Leder i psykososial kriseteam	1
Kommunalsjef	1
Sykehjemmet – somatisk avd	1
Hjemmesykepleien	1
Halsa interkommunale psykiatriske senter (HIPS)	1
